

Levinsons lillebror?

Billig är den, denna kinesiska klass-A förstärkare, men är den bra också?

Av *Sven Bilén*
och *Michael Madsen (mätningar)*

Vår bransch är i en ständig förändring, men frågan är om den revolution vi nu håller på att bevittna inte kommer att bli ändå större än den japanska, den som revolutionerade villkoren för ljudåtergivning i och med transistorernas intåg och de tillverkade mängdernas prispress. Det var på 60-talet som transistorapparater helt plötsligt blev var mans egendom.

Så småningom fick också många av de gamla europeiska firmorna stryka på foten för konkurrensen från de stora drakarna från fjärran östern, när alla skulle ha sin stereoanläggning på 70-talet. Idag är det koreanerna som förbilligat mest, både DVD-spelare, TFT-skärmar och annat. Men det kan bli billigare än så – från kineserna!

Namnade serier

Idag ser världen lite annorlunda ut. Det är inte längre nödvändigtvis en stor firma som tillverkar allt inne i sin egen fabrik och under eget namn, istället kan man köpa serier av icke namngivna apparater från stora, specialiserade fabriker där man kan sätta sitt eget fingeravtryck på en i princip färdig konstruktion. Vårt testobjekt här, XTZ Class-A100, är en sådan apparat. Den är tillverkad i Kina och vi har också sett den säljas i annan regi och under annat namn i t.ex. Frankrike. Om det också finns några interna skillnader mellan apparaterna ska vi dock inte kunna säga. Specifikationerna tyder dock inte på det.

Amerikansk high-end?

Vårt testobjekt, ja. Vi såg först annonsen, en klass-A integrerad förstärkare från XTZ som på bild såg ut som Mark Levinsons lillebror – för 5.000 kr! En sådan måste man ju bara prova! Speciellt efter att vi blivit så begejstrade för firmans högtalare i HF nr 1/05.

Och verkligheten överträffar dikten, i

varje fall rent visuellt. Apparaten är ännu läckrare i verkligheten än på bild. Den är stor, 430x120x416 mm (BxHxD), tung (17,5 kg) och väldigt tjugig i sin framtoning. Visste man inte att det inte var en ame-

gulpläterade rca-ingångar och en pre-utgång som liksom fjädrade lätt inåt på ett betänkligt sätt när man kopplade kablar. Farhågor här visade sig dock vara helt fruktlösa, det hela sitter som berget inuti apparaten.

rikansk high-end förstärkare kunde man lätt trott att det var en sådan. En dyr sådan.

Det är klart, ljudet av de sex tryckknapparna och känslan i volymratten är mer åt bleckplåtshållet än amerikansk high-end, men allt fungerar oklanderligt. Fronten är massiv, sidorna är massiva och själva ytan på metallen är härlig. Det finns inget, och jag menar absolut inget, att anföra mot byggkvalitet, materialval eller finish.

Bakpanelen innehåller en uppsättning WBT-look-alike högtalarutgångar samt fyra

Intressant är att man benämnt ingångarna CD, DVD, LD (!) och AUX. LD är väl inte direkt det hetaste på marknaden längre.

Lyfter vi på det refflade och ventilerade (ventileringen behövs verkligen, det återkommer vi till) locket avslöjas ett gediget

PRODUKT: XTZ CLASS A-100
INFORMATION: FYNDBÖRSEN,
WWW.FYNDBORSEN.SE
WWW.XTZ.SE
PRIS: 5.000 KR

bygge även internt. Man har sparat kostnad där det är förnuftigt att spara och lagt pengarna där det gör nytta. Lite Rotel/NAD-filosofi alltså. Man kan kanske anföra att kondensatorbanken verkar lite knappt tilltagen, det hade nog inte skadat med lite större burkar. Förstärkaren kan ställas att köra i klass-A eller klass-AB, eller att den automatiskt skiftar över från A till AB när det går för hett(!) till eller man behöver mer uteffekt.

För varm blir den. Mycket varm. En termometer på locket visade över 55grader, så det är väl mer en vinterförstärkare än en sommar-d:o.

Även fjärren är i gedigen metall, läcker

är: "det var som katten!". Kan det verkligen vara sant? Låter det verkligen så här bra om en apparat för 5.000 kr? Tja, med uppenbar risk för att gå i självsvängning måste man ta till hjälpmedel, i det här fallet både second och third opinion. Ut med förstärkaren till ett par andra testare och bara be dem ge en kommentar om ljudet, men utan att röja varför man vill ha en.

Rapporterna var glasklara – den låter faktiskt så övertygande.

Vi lyssnade t.ex. till Harnoncourts Strauss-vals från Reference CD No. 46, spår 5, ett mycket dynamiskt nummer där det verkligen flyttas luft och inspelnings-

ter. Det är en av mina favoritlåtar för att hitta det värsta hos en apparat. Här finns både sång som kan upplevas väldigt vass och en bas som dränerar energi i bottenregionerna. Vassheten kan förstärkaren hantera på ett klart godkänt sätt, och basen är lätt att följa men förstärkaren har förvisso en tendens att knäa lite i de lägsta tonerna om man spelar högt. Det har vi dock också hört förr på andra, betydligt dyrare förstärkare.

Den franska sångerskan Mylene Farmer är också en utmaning för varje anläggning. Hennes sångsätt, där hon nästan inte mer än flämtar ut tonerna, är en ren provokation. Men det kan samtidigt vara fantastiskt

och med fin funktionalitet. Dock klickar den rätt högljutt när man trycker på knapparna, vilket känns lite irriterande. Det är också via fjärren som man ställer in förstärkarens arbetsläge.

Volymen regleras i en relativ dB-skala från -66 dB till +42 dB. Det ska säkert lyckas förvirra någon.

Lillebror tar ton

Det första man tänker när man kopplat in förstärkaren och börjar lyssna till musik,

rummet "andas" i högtalarna. Både klang- och ljudbild kändes verkligen rätt och förstärkaren grötade inte ihop orkestern under de krävande dynamiska inslagen. Det var lätt att höra de olika instrumenten och följa stämmorna. Fin totalklang, står det i våra anteckningar. Det finns alltså inget i klangbilderna som sticker ut eller behandlas styvmoderligt. Och dynamisk är den också.

På Reference CD No. 48 är andra spåret en låt med Son en Taya, latinmusik som kan låta gruvligt illa via mediokra appara-

spännande och väldigt annorlunda popmusik. Låten California klarar XTZ av helt utan problem med djup i ljudbilderna och rösten skimrar lätt svävande över det stora ljudlandskapet, precis som den ska när återgivningen fungerar.

Hur långt växer träden?

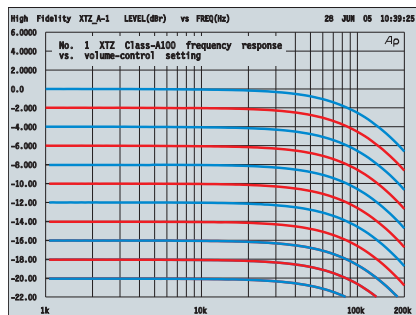
Det kan vara lite svårt att bena ut de olika ljudområdena. Det kan bli lite orättvist att komma med kritik på den här förstärkaren, kritik som kanske först kunde rättfärdigas

på en sex gånger dyrare apparat. Som helhet presterar XTZ-förstärkaren nämligen på en nivå som vida överstiger prislappen, och man sitter ovillkorligen och undrar varför man egentligen skulle behöva något annat. Ett par bra högtalare och en XTZ, så är väl alla problem ur världen?

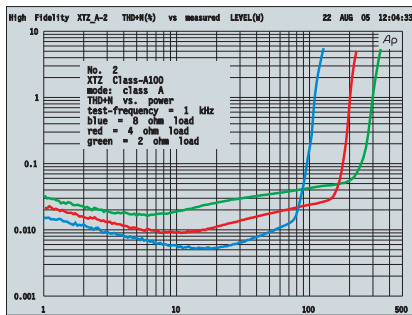
Nja, så enkelt är det ju inte i verkligheten. När man kopplar in den gamla vanliga förstärkningen igen hörs det med en gång att det trots allt blir en annan division vi rör oss i. Men det ska inte förta intrycket av denna 5.000 kronorsförstärkare. Träden växer som vanligt inte in i himlen, men XTZ-träden skjuter rätt högt. Förbluffande högt.

Ljudmässigt kan man väl karakterisera det som en sorts high-end light. Vi är framme och skrapar på de kvaliteter som ger den stora återgivningen. Den gör inget direkt fel, i varje fall inget som man inte genast förlåter när man ser prislappen. Istället gör den det mesta så rätt som man någonsin kan begära.

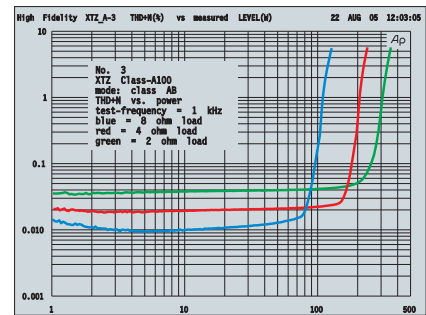
Diskanten är välupplöst, detaljerad och faktiskt riktigt härligt krispig och slår inte över mot hårdhet eller vass återgivning. Det gör också att ljudbilden andas och att vi inte får problem med bredd och djup. Mel-

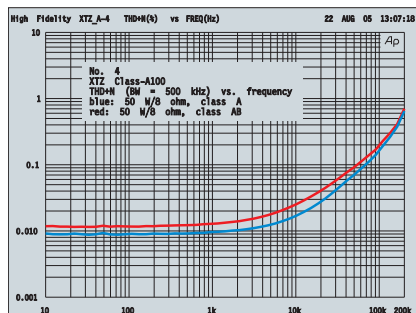
Den elektroniskt styrda volymkontrollen har en utmärkt precision. Förstärkarens bandbredd (-3 dB) är konstant 110 kHz hela vägen från 0 dB dämpning och nedåt.

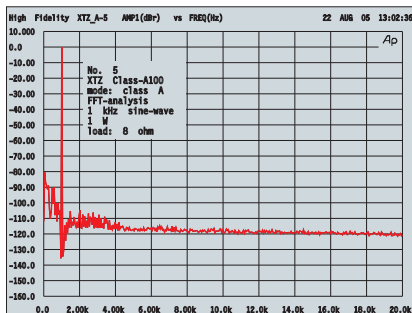
I klass-A drift ger den upp till 95, 180, 245 W i 8, 4, 2 ohms belastning. THD+N är särdeles låg, speciellt kring 20 W i 8 ohms belastningen.

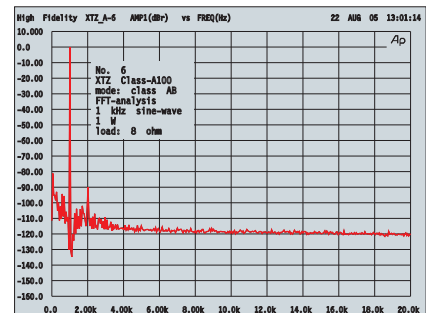
Även i klass-AB drift ger den upp till 95, 180, 245 W i 8, 4, 2 ohm. Distorsionen är generellt en del högre, men är fortfarande rätt beroende av belastningen.

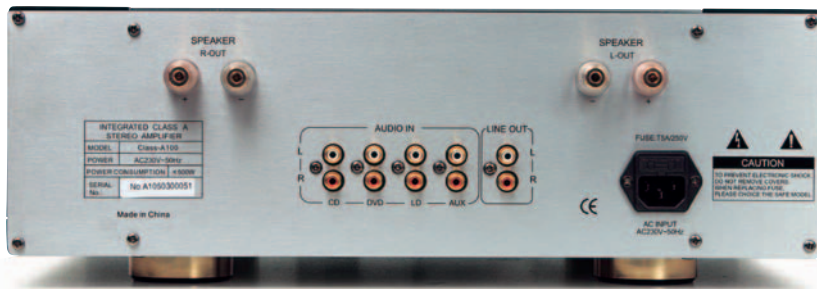
Vid 50 W i 8 ohm är stigningen högst upp jämn och reglerad medan vinsten vid klass-A drift reduceras uppåt och är helt borta vid 200 kHz.

Vid 1 W i 8 ohm finns det inga harmoniska deltoner alls i spektrat ens med omkring 120 dB synlig dynamik. AP:ns THD+N indikator står på 0,016 %.

I AB-mode avläses THD+N till 0,014 % vid 1 W och den andra deltonen vid 2 kHz är nu synlig. Deltoner till nätet maskerar vinsten vid klass-A.

lanregistret är som vanligt väldigt bestämmande för totalupplevelsen, och här är det speciellt sångröster som skiljer agnarna från vetet. Detta område klarar XTZ med bravur, och är säkert starkt medverkande till det positiva intryck man får av ljudupplevelsen.

Basen är kanske det område där man kunde kommit med en smula kritik - om förstärkaren alltså kostat det sexdubbla. Det låter genomgående alldeles utmärkt, fast och rappt och kontant om basen, men spelar man högt är det här man först konstaterar att det inte är den gamla vanliga förstärkaren som är inkopplad. Här är det som om effektereserverna kan dräneras.

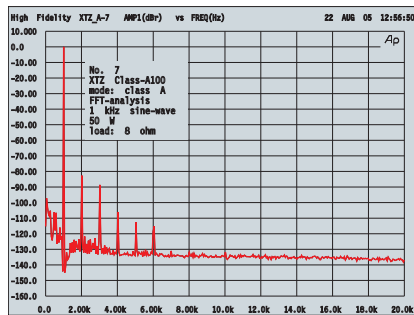
Spelar man högt och länge i Klass-A, så högt att den börjar klippa, slår den själv över

i Klass-AB om man har mode-omkopplaren i läge auto. Då får förstärkaren en lägre biasström, och låter också något annorlunda. Faktiskt så annorlunda att man, om man inte noterat att den skiftat, börjar undra vad som hänt med ljudet. Det blir en lite räre, lite hårdare och inte så "ren" återgivning.

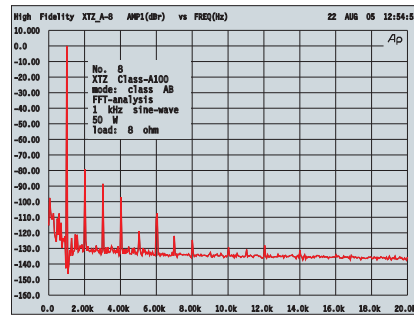
Slutsats

För den som har en begränsad budget till hifi och kan klara sig utan de där sista procenten high-end ljudkvalitet som vi andra fårskallar betalar förmögenheter för, är XTZ förstärkaren ett scoop. Den ser ut som high-end och låter också förvillande likt high-end. Tillsammans med ett par bra, överkomliga högtalare, vilket ju t.ex. sam-

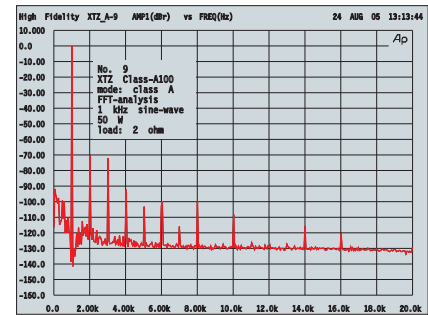
ma firma också har på programmet, en förnuftig CD-spelare och ett par "lagom" kablar, vill vi påstå att du nog aldrig förr kunnat få en så välljudande anläggning så billigt. En förstärkare som vi absolut kan rekommendera att du ser närmare på. Och så får du ju ett värmeelement på köpet... ■

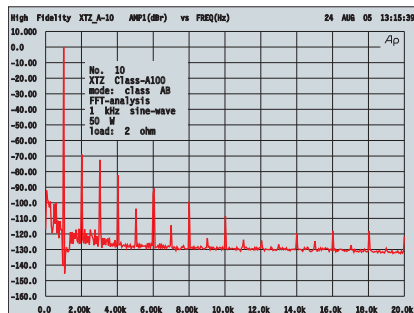
Vid 50 W i 8 ohm fördelar sig deltonerna av lägre ordning tjustigt, och samtliga deltoner av ordning högre än 6 är under minst -130 dB. THD+N avläses här till 0,009 %.

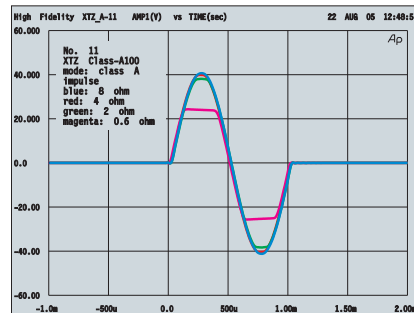
Vid 50 W i ohm i AB-mode ligger deltonerna generellt högre i nivå och det annars så regelmässiga mönstret är lite brokigare. THD+N avläses nu till 0,012 %.

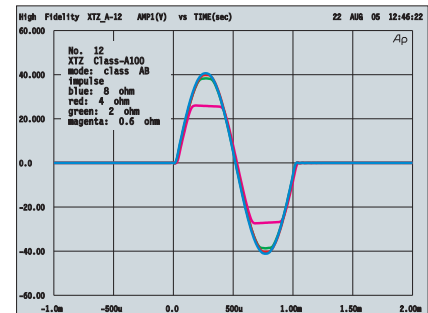
Även vid 50 W i 2 ohm fördelar sig deltonerna av lägre orden tjustigt. Högre upp består spektrat uteslutande av komponenter av jämn ordning. THD+N: 0,04 %.

I AB-kopplingen leder våra 50 W i 2 ohm fortfarande till en THD+N på 0,04 %, men fördelningen av deltonerna är mindre regelmässig än i klass A-kopplingen.

I klass-A koppling klarar förstärkaren att ge spänningsutslag som motsvarar spetsströmmar på upp till 5,2/10,1/19,2/42,7 A i 8/4/2/0,6 ohm.

Situationen är i stort sett oändrad i klass-AB kopplingen, men den reducerade tomgångsströmmen ger dock här reserver till att ge ytterligare ca 3 A i 0,6 ohm.